

Oponentský posudek disertační práce MgA. Martiny Schlegelové

PRAKTICKÉ A TEORETICKÉ ASPEKTY POSTAVENÍ SOUČASNÝCH BRITSKÝCH, IRSKÝCH A NĚMECKOJAZYČNÝCH HER V ČESKÉM DIVADLE PO ROCE 1989

Pro Martinu Schlegelovou jako dramaturgyni a režisérku, pro její další profesní i osobnostní vývoj mělo rozhodující význam setkání s britskou dramatikou během inscenace *Polaroidů* Marka Ravenhilla ve studiu DISK. Toto setkání nastartovalo zájem, jenž v důsledku vedl k založení první divadelní skupiny, která se důsledně zabývá institucionální podporou tzv. nové dramatiky v České republice.

Původní hry byly vždy silnou složkou divadelní kultury, a to zejména před první divadelní reformou a režisérského divadla. Hrály hlavní roli v komerčním divadle, v pozdější době se těžiště přesouvá do subvencovaného divadla, kde je přirozeně možná větší míra tvůrčí svobody, formálního experimentu i společenského apelu.

Autorka cituje Ravenhillovu definici nových her, je si ale vědoma, že i platnost této definice je omezená. Často v moderní historii byly tzv. nové hry nové zejména obsahem, přičemž prověřená forma dobře napsané hry nijak nebránila jejich společenského apelu (Osborne: Ohlédni se v hněvu). I v současné době se objevují silné dramatické texty v podstatě konvenčním dramatickém hávu (William Nicholson: Na ústupu)

Druhou kapitolu práce tvoří divadelně historické resumé, které vystihuje hlavní rysy poválečného vývoje britského divadla, postavení současného dramatu v britském divadelním systému a dále se věnuje divadlu německému, samozřejmě zejména z hlediska péče o současnou dramatickou literaturu. Doktorandka výstižně a přehledně charakterizuje hlavní etapy poválečného britského divadla, upozorňuje na pozitivní rysy britského systému, který dokáže své autory podporovat, což je rys, který je dnes běžný i německojazyčné divadelní oblasti (autorka dokonce zmiňuje nebezpečí autorů, kteří se s divadelním provozem míjejí, zato jsou stálicemi festivalů a workshopů). U nás je tento trend stále nový a nezaručený, jeho podpora je nesystémová a závislá na grantech (MKČR, MHMP), přičemž grantové prostředky v době krize se stále snižují.

Vlastní výzkum je soustředěn do třetí kapitoly, ve které Martina Schlegelová analyzuje 21 divadelních sezón od roku 1989 do roku 2010. Každá sezóna je statisticky vyhodnocena a popsána. V tomto punktu nezbývá než vyjádřit autorce obdiv za formulační preciznost a vynalézavost. U zajímavějších titulů uvádí dokonce jakési anotace ve formě „haiku“. Pro dramaturga tvoří tato kapitola jakési repertorium české dramaturgie v oblasti nových textů za posledních dvě dekády, které obsahuje množství zajímavých postřehů ohledně reprízovanosti jednotlivých titulů.

Ve čtvrté kapitole doktorandka shrnuje výsledky svého zkoumání. Upozorňuje na jistou obezřetnost divadel, charakterizuje devadesátá léta jako období dohánění restů (zejména etablovaných dramatiků, kteří nesměli být před rokem 1989 uváděni pro své politické postoje) Kvalitativní zlom přišel až v sezóně 1999/2000. Skokově narůstá počet premiér, v následující dekádě se objevují osobnosti i divadla, která se na novou dramaturgiu v rámci možností specializují,

autorka připomíná vliv Festivalu divadel německého jazyka). Za jiné zajímavé postřehy vybírám zjištění, že autoři německého jazyka vykazují menší reprízovanost, respektive jejich hry jsou málokdy znovu uváděny dalšími divadly. Tuto statistiku však nepochybně zkresluje fakt, že v objemu britských a irských dramatiků jsou započítáni i autoři bulvárních her, přesto za tímto faktem stojí kulturní fenomén ústředního postavení dramatiků v britském divadelním systému.

V závěru pak autorka specifikuje 5 hlavních závěrů, které shrnují důvody sledovaných trendů.

Disertační práci Martiny Schlegelové pokládám za velmi pečlivě zpracovanou, inspirativní hned z několika důvodů: druhá kapitola je velmi kompaktní a přitom informovanou charakteristikou dvou odlišných kulturních prostorů – britského (potažmo irského) a německého. Tato kapitola sama může posloužit jako učební text pro vybrané kapitoly z dějin současného divadla. Třetí kapitola je pečlivě zpracovaným a přehledným repetitoriem, jež může být inspirací dramaturgům v jejich neustálém hledání polozapomenutých či neprávem zapomenutých titulů. Tato kapitola tvoří datový základ, ze kterého vychází kapitola čtvrtá a samozřejmě závěr. Je možné hovořit o svého druhu „pozitivistickém“ metodickém přístupu ke zvolené oblasti, ale tento přístup přináší zajímavé výstupy a ukazuje na překvapivé aspekty a rozdíly například mezi německým a českým vkusem. Jistě by bylo možné dospět ještě k odvážnějším interpretacím, ale osobně oceňuji právě jistou zdrženlivost.

V neposlední řadě bych rád znovu zdůraznil, že práce je logickým vyvrcholením doktorandčiny umělecké práce a iniciativního vytváření předpokladů pro systematickou péči o novou dramaturgii, a to včetně tzv. rezidencí, v českém prostoru ojediněle.

Práci pokládám za přínosnou, přinášející zajímavou syntézu dramaturgického uvažování o uvádění nové zahraniční dramaturgii v českých divadlech.

Práci doporučuji ji k obhajobě a vyslovuji se za udělení akademického titulu philosophiae doctor.

V Praze

7. 12. 2012

Doc. Jan Hančil